

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za p6 godine K 6. — Za Šibenik na godinu donasnjem u kuću K 12. — Za inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unapred plate. — Priobčena pisma i zavjale tiskaju se po 20 para po peti redak. — NeFrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Poslovni broj Pr. VI 6/11/2

U IME NJEGOVA VELICANSTVA CARA!

C. kr. okružni sud u Šibeniku, kao nadležni sud u tiskovnim poslovima, riešavajuć o predlogu 27. tekućeg posl. br. Ss. 6/11/2 ovomjestnog c. k. državnog odvjetništva u nejavnoj sjednici

SUDIO JE:

I. Sadržaj četiri ulomka članka pod naslovom „Naši dopisi“, „Sinj 16. srpnja“ i to: od rieči „u kojima“ do „poglavlara Rocca“, od rieči „Naš poglavar“ do „javni agitatori“, od rieči „Toiko je“ do „pucke gospode“ (I. strana IV. stupca), a napokon od rieči „Mi se obracamo“ do „reglomana“ (II. strana I. stupca), uvršena u broju 565 časopisa „HRVATSKA RIEČ“ objelodanjena u Šibeniku dne 26. srpnja 1911., sa tiskom „Hrvatske tiskare“, pod odgovornim uredništvom Josipa Drege, nosi skrajnosti prestupka predviđena u § 300 k. z.

II. Određuje se obavljenje zapljena.

III. Zabrane se dalje razprostranjivanje zapljenjenih primjerka i svih što bi se još mogli zaplijeniti i razstavljanje dotičnog tiskovnog sloga i redovito objelodanje presude u državnom listu.

RAZLOZI:

Svi gori navedeni ulomci gorisponenog članka pod naslovom „Naši dopisi“, „Sinj 16. srpnja“ uvršteni u broju 565 časopisa „Hrvatska Rieč“ sadržavaju sva obilježja prestupka predviđena u § 300 k. z. jer se u istim sa grđenjem i izopačenjem stvari nastoji poticati druge na prezir i mržnju proti c. k. kotarskom poglavlara Rocca kao političkom poglavici sinjskog kotara u pogledu njegove uredovne djelatnosti.

Prama tomu u smislu propisa §§ 36. i 37. zakona o štampi i §§ 485., 486. i 493. K. P. izdata je ova osuda.

C. k. okružno sudište odio VI.

Šibenik, 28. srpnja 1911.

SILIBRČIĆ.

Protivnici nas uče što nam je raditi.

Čim su objelodanjeni zaključci pravaške zagrebačke konferencije, protivničke novine, kao u dogovoru, ustadoše da napadaju i učestnike, zaključke konferencije i u obće politiku stranke prava, rugajući se istom oživotvorenju hrvatske misli.

Uz put sve te novine žale, da tobože nestaje one idealne politike stranke prava, koja bi imala još i danas tiskati napred obzorašokotvaraško žilve, pa skoro plaču, što to svi pravaši slavju u jednu političku vojsku. Jer vele protivnici, da ta pravaška sloga i jedinstvo rada može biti samo od koristi vladi bana Tomašića i sličnim tudjinskim služnicima.

Pače protivnici stranke prava idju još i dalje, pa oni znadu, da su zaključci konferencije zagrebačke djelo ili Šušteršića ili Tomašića ili klerikalizma ili austrijaških političkih faktora, na zator „nezavisne narodne politike“.

U velikoj brizi za tu nezavisnu svoju politiku, protivnici stranke prava ipak nastoje svim mogućim silam da do jedinstva stranke prava ne dođe, pa za to huškaju i izmišljanje i napokon i neprijatne molbe, da im se za Boga

pomogne u borbi proti Tomašiću i Magjarima, jer inače propade „nezavisna njihova politika“. I onda dolaze hvalospjevi koalicije i utvori i koalicijskim perjanicam, kao ustrajnim, značajnim, a nepopustljivim i nepobjedivim pobornicima, koji nisu bili sa vladinih stolica profjerani, nego su sami, radi odpora, na iste se zahvalili.

Napokon u banovinskim protivničkim novinam onako oblo, kako to „Srbobran“ i „Pokret“ znadu, izrugava se mogućnosti oživotvorenja hrvatske političke misli, pa se Banovinu uz put kao nuzgedrice, izjednačuje u državno-pravnom pogledu Dalmaciji, a sve samo za to, da ne bi po vragu mislo preloma sa Ugarskom postala svojina celoga naroda i da gospoda mogu u Peštu samo za to, da u istinu izjedać Banovinu sa Dalmacijom.

Kad sve ovo vidimo, kad na sve ovo razmišljamo, dolazimo do zaključka, da se u Zagrebu počelo veliko djelo i da nema tako velike žrtve, koju ne bi rado doprineli, kad bi za to bila potreba, da se to djelo u celosti uzdiži i dovrši kako treba!

Učimo se od protivnika i pitajmo: zašto oni napadaju zaključke zagrebačke konferencije? Očito jer su im nepoćudni i jer im mogu biti pogibeljni uprav za to jer ti zaključci idju za stalnim političkim ciljem. A taj cilj je u sebi velik i svet, jer okuplja narod hrvatski i hoće da celi narod u svim hrvatskim zemljam z jednički i istodobno izstupa. Ali baš to jedinstvo je ono od čega protivnici stranke prava zaziru, te hoće da ga omrzne pa stoga izmišljotine, da je svemu tomu kumovao svak a samo ne pravaši.

L zašto oni to pripisuju? Što ga ulazi Šušteršić, Tomašić, klerikalizam, austrijaština i druge izmišljotine u jedinstvo stranke prava, koje hoće jedinstvo i zajednički politički rad celoga naroda?

Ulazi, jer se hoće jedinstvo naroda hrvatskoga omraziti samom narodu, i za to ono sistematično pripovijedanje o nezivodivosti programa stranke prava, i naglašivanje da je Dalmacija u istom državno-pravnom odnosu sa Bečom kao i Banovina sa Peštom; za to ono sustavno u istinu izdajničko iznašanje svih mogućih posve autonomnih pitanja Hrvatske i Slavonije pred ministarstvom u Pešti.

Protivnicima je nemoguće priznati da su pravaši nadasve Hrvati i da kao takovi hoće da rade, i za to u prvom redu hoće da uzpostave stranku širom celoga hrvatskoga naroda. Što može sama koja pokrajina izvršena raznim neprijateljima? Očito je da nemože skoro ništa, i za to ako cielina, ako cielel skupina, ako cielel narod štogod ne postigne, zaludu svi napori, zaludu svaka borba.

Do ovoga su zaključka došli i pravaši, pa kad oni hoće da kao cielina počnu raditi, kad hoće da pokušaju pravaškom t. j. obće narodnom politikom, tada dolaze oni koji su već zaboravili

da su Hrvati i kažu: „To što vi hoćete nemoguće je, to je proti nami koji smo služnici prilika i svake vlade, to je proti nami koji smo na sve pripravni, a samo nismo na osobne žrtve i za to smo u sukobu sa Tomašićem. Pa jer smo u sukobu slučajno s njim, kojega smo slavili kao spasitelja, vi pravaši ste dužni pomagat nas, da ga srušimo ili da se s njim nagodimo, kako smo se već bili nagodili.“

Vi pravaši ako to neučinite sluge ste vlade i sustava. Vaša pravaška je zadaća idealna, vi ste tu da nas tiskate napred, a kad sutra i opet po stoji put pogazimo svečano i javno, proglasom narodu zadanu rieč, i onda ste dužni podpomagati nas. Dužni to učiniti i onda kad sve pa i narodnost našu izdamo i kad se sporazumjemo sa magjarskim exponentom; pa i onda kada se s njim ra di o s o b a posvadmio; pa i onda kada se budemo i javno izrugavali pravu naroda hrvatskoga“.

I ako pravaši ne preuzmu ovu milostivo namijenjenu im ulogu, onda oni ne samo da služe vladam, nego su i emisari svega i svaciji a samo nisu Hrvati.

Nego u tomu se protivnici stranke prava varaju, stranka prava, koja ima pristaša po svim hrvatskim zemljam i to pristaša svjestih njezinoga cilja i požrtvovnih, treba napokon da se nauči od protivnika svojih i da im dovikne: „vi koji ste se uvijek brigali za bolji i lagodniji dio u narodnoj borbi, vi koji ste bili na vladi i koji ste i danas na svim mukam samo da dođete i opet gdje ste do sada više nego napred gurati, pravaši neće za vas se izlagati, pravaši neće za vas griziti tvrdi kruh oporbe, u jednu ried pravaši neće se za vas boriti, da vami dadu vlast, nego će oni od vas zahitievati da se i vi borite za prava naroda, za načela stranke prava, za jedinstvo i bolju budućnost ciele domovine; pravaši će od vas zahitievati da i vi grizete kruh oporbe radi naroda i tražiti će od vas da i vi kao i oni rade da vlast dođe u rukam naroda“.

Kako će se do toga doći, to je zadaća taktičke stranke prava, koju ne će stranci prava namećati ni koalicija, ni utvara, nego najviši forum pravaški, vrhovna uprava stranke prava.

I ova okolnost najviše boli sve naše protivnike. Uvidjaju naime, da će stranka prava biti vodjena voljom celoga naroda. Da ne će biti više narod hrvatski razciepan, nego da će jedinstveno izstupati i u Bosni i u Dalmaciji i u Istri i u Banovini, pa ako Bog da i u Slavoniji.

Uz to još to boli? Za to jer protivnici stranke prava nisu više Hrvati i jer oni ne će i e s m i j u raditi za Hrvatsku. Njima idje u račun da naš narod žive ovako razciepan i nezadovoljan i nemoćan, pa kad vide da se redovi hrvatskoga naroda vrstavaju na jedinstvenu navalu i obranu, njih hvata muka, a i strah da Hrvatska

ne postane u ovoj monarhiji ono na što po prirodi i zakonu ima pravo.

I zaludu portuge, zalude izmišljotine, zaludu molbe i zaklinjanje, da se spasava utopljenike. Stranka prava mora da uči i da nauči od svojih najvećih protivnika, barem jedno, a to je, da radi samo i jedino za sebe, biva za Hrvatsku i hrvatski narod.

Mogućnost uspjeha očita je: položaj hrvatskoga naroda, jedinstveni izstup, snaga njegova jedinstveni rad u Zadru, u Pazinu, u Sarajevu, u Zagrebu, u Ljubljani, u Beču i zar da se ne odlučimo na jedino što je Hrvata dostojno, na rad za narod, za njegovo jedinstvo i samostalnost?

Jest, protivnici stranke prava naš od toga svim silam odvracaju, a to je najbolji dokaz i najbolja nauka, da smo na pravom putu i da na tom putu moramo ustrajati.

Jest, protivnici stranke prava bi hijeli, da i unapred budemo njihovim podnožjem i da budemo razciepkani, ali uprav za to mi moramo biti jedinstvo i gospodstvo naroda.

Temelji su postavljeni, treba ustrajati i radnjom nastaviti neobaziruć se na protivnike nego koliko ih treba od naše radnje držati daleko i onemogućiti njihove neprijateljske namjere. Ne bude li to drugačije išto, mora ići kako to ide kad se brani svoje ime i svoje zemljište, svoj narod i svoju domovinu.

Opet uzaludni troškovi.

Na zadnjoj sjednici centralne ribarske komisije primljen je predlog, da se dade napraviti 10 ribarskih ladja na motor i da se poveća broj ribarskih stražara, a to sve u svrhu nadzora nad ribanjenj.

Mi smo više puta naglasili, a danas ponovno tvrdimo, da nadzor nad ribarstvom, kako je udešen na našem moru, ne pomaže ništa razvoju našega ribarstva, a štetan je u toliko, u koliko moramo žaliti novac u more bačen.

Cielel četa ribarskih stražara imenovana je bila zato, da štiti, kako se ne bi ribalo „buskavicom“. U ovu svrhu bilo je kupljen i „Nep-tun“, pak „Clupea“. Nije bilo čekati dugo, nego da nadz. Lorini jednom nogom prekorači prag pomorske vlade, a njegov nasljednik već stavljaj predlog, koji se i prima, da se zabrana ribanje sa „buskavicom“ sasma modifiaira — digne.

Sad mi pitamo, dali smo imali pravo mi, kad smo odmah u početku žigosali ovu zabranu, jer oslona nema i nije imala ni u znanosti ni zdravu razumu, ili gospoda, koja su nas klevetala i govorila javno, da mi to činimo iz lične osvete?

Pitamo još gospodu, hoće li povratiti jednim ribarima na stotine i stotine popananih mreža; na hiljade i hiljade kruna plaćenih globa, kao i pretrpljenih dana tamnovanja, ko najgori razbojnici?

MILIM GOSTIMA ČEŠKOJ BRAĆI UČITELJIMA PRI NJHUVU DOLAZKU U ŠIBENIK DNE 26. SRPNJA 1911.

Sa kitnih vaših gora i nizina,
Gdje prirodin Vas bajni posmjeh blaži,
Gdje bljeska život, rad, umotvorina,
Gdje vjekovna vas težka borba snaži,
Domamšise vas amo u buljuku
Čar južnog sunca i plavetni val,
Uz žarku želju, da stisnete ruku
Dalekoj braći, brodeć uz naš žal! —

I evo vas u srcu ovog kraja,
Gdje kolievka je našem rodu stala,
Gdje odolismo sili lava i zmaja,
Gdje za slobodu silna krvca pala;
Kud poglednete, sve će da vam zbori
O jednoj mucu, što no kini nas,
Ko i vas, braćo, jer nas robstvo mori,
Jer sapet nam u grlu dah i glas! —

I ne od jučer! Vjekovi već laze,
I vjekovima naša borba traje,
Sve zakrilo nam, — zakrčene staze
K boljitu našem! — tek kroz uzdisaje
Dočaravamo sebi prošlost sjajnu,
Kad Hrvat ovdje bio na svom svoj!
Uz muku težku, kinu preočajnu
Životarimo i nastavljamo boj! —

Kraj take kobi, braćo, tko da kori,
Šta zavidnim vas susrećemo okom,
Gdje u vas sve od pusta maha gori,
Na stepenu gdje danas ste visokom
I prosvjetom gdje kroknuste daleko,
Ojačav silno, da vas nije strah,
Od dušmana Vam, koji svedjer čeko
Poniziti vas sve u robski prah.

Kraj take kobi, braćo, tko da kori
Što nema nama jošter svielta danja,
Ponajbolje što naše sile mori
Tek prieki trzaj samouzdržanja!
O još je sreća da nas vidite žive,
I spremne vazda novi bojak bit,

Jer hoćemo da naša riječ žive,
Jer hoćemo na svome svoji bit. —
Ne tražite u nas veličajne hrame
Umjeća, znanja, prosvjete, kulture,
Oteto nam je sve iz mržnje same.
Pa, gle, i brda gola u nas zure!
Al neka sve to, — osta nam još svedje
U duši čežnja, u njedrima žar,
Da obranimo naše svete medje,
Da uzkrisimo prošlosti nam čar. —

Dà, za tu divnu, uzvišenu metu,
Ugledajuć se u vas, slavske pčele,
Proslidit ćemo našu borbu svetu
Na svakom polju odsle kò dosele,
A mi vam tvrdu vjeru zadajemo
Da uvijek svaki nas će školski hram,
Za taku borbu u mladjanim grudma
Neustrašivo razpaljivat plam!

I taj će plam bit počast najmilija
Uzvišenom Svjetla idealu,
Pred njim će nestat magla, što se svija
Vrh Krkonoša i na Jadran-žalu,

I sinuti će sunce željnog dana
I slobodan će naš se orit glas,
A tamo s divnog nebeskog će stana
Komenski Amos blagoslivljat nas!

O, u to ime, braćo sa sjevera,
Nek bude jedan rad nam i zadatak,
Nek bude jedna osnova i vjera
I jedno srce ko jedan žeratak,
Što smiriti se ne će dokle puna
Ne povrati se nama pravde slast,
Vjenceslava i Tomislava kruna
Dok opet našu ne ožive vlast.

DINKO SIROVICA.

Koliko suza nije palo niz ribarevo lice, kad su mu se mreže kidale i nosile; kad je globu plaćao i u tamnici činio? Tko je ugovorao za sve ovo i za sve one puste izdajice ribarskih obitelji, koje je veoma zgodno orisao zaslužni kapetan Nikolić, kad se je svom dušom, kao pametan čovjek, protivio ovoj zabrani viknuvši u sred Zadra Lorinju u lice: Bura puše kruha ni, kako ćemo tužni mi!

Ponavljamo, iza kako se je na hiljadu i stotine hiljada kruna narodnog novca bacilo u more, tek sada se dolazi do toga da se ova zabrana ukine; ukiniti će se zabrana, ali se novac više povratiti neće.

Traži se ponovno 10 novih motor-ladja i povišak ribarskih straža. A zašto? Gosp. budućih ribarskih nadzornik Paštrović nam veli, da nadziru ribanje sa dinamitom. Ovo može da ustrdi samo onaj, koji ne zna i nepozna čud dinamitarda, a nipošto nije smio izreći čovjek komu je sudbina našeg ribarstva povjerenja. Gospodine Paštroviću nemojte ovako. Ne 10 motor čamaca na 100 motor čamaca ne će oduzeti ubojstvo riba dinamitom. Vidite. U okolici Šibenika imate dva ribarska stražara. Oni idu u potjeru sa 6 oružnika i nikad nemogu uhvatiti jednog dinamitarda, prem u Krci, Prukljanu, Morinjau, Zaljevu svetog Ante, pod nosom c. k. mornarice svagdana puca dinamit. Bilo je slučajeva, da je vojnik sa tvrđave sv. Nikole morao iz puške pucati u zrak, samo da se oduzede. Kutnjem lupožu teško se udje u trag, a tako isto i udomećenim dinamitardima. Vide ga, ali ga uhvatiti nemogu, jer bježi na drugu stranu. Gola teško da ga u moru, ili kad uz brieg bježi prepoznata i njegov suseljanin, a kamo li će jedan iz drugog predjela Dalmacije što će se na čamac-motoru kao stražar nalaziti, pa imao on i najbolji dalekozor.

Želim li zbilja, da se ribanje dinamitom u našem moru prepriče, moramo uložiti sve sile, da hrvatska vlada u Senju zabrani slobodnu prodaju dinamita i da vlada austrijska naredi poglavarima, da se drže propisa o baratanju dinamitom pri javnim radjama. Sudska vlast pako imala bi suditi dinamitarda, ne po paragrafu pomorskog zakona o ribarštinu, već kao zločin, pošto posjeduje jedno sredstvo, kojim može da nanese štete sebi i drugome. Ako se kazni zatvorom i do 3 mjeseca nošnja oružja, zašto ne barem 5-6 nošnja dinamite!

Kad bi sve vlasti u kaznenom postupku vršile svoju i kad u mnogočemu ne bi bile širokih rukava, ribanje dinamitom u brzo bi se kod nas umanjilo, a postepeno i sasna preslalo.

Dok vlasti budu postupale kao danas, neka bude, kako reko, 100 motora, nevalja ništa. Majko, jao novac uludo utopljen. Više vrijedi privremeno imenovanje ribarskih stražara proti dinamitardima, iz kruga samih dinamitarda po onom narodnoj: „Da prepričimo lupuštinu u selu, arambašom učinimo njihov vodju“, nego svi njihovi motori. Hrvatska vlada nije udarila pravcem kao austrijska. Doduše i ona je nabavila motore, ali ih je darovala ribarskim Zadrugama. Kolike li razlike. Kod nas pulicotskim sistemom hoće da se podigne ribarstvo, trošeći u taman na stotine i stotine hiljada kruna, dok Hrvatska vlada, koja nema ni savjetnika za ribarstvo, ni ribarskih pristava zna ipak uraditi puno više nego svi naši ribarski izumitelji skupa. Kratka budućnost će suditi.

Političke vesti.

Položaj u Albaniji. U dobro upućenim političkim krugovima tvrdi se, da je svaka pogibelj oružanog sukoba između Turske i Crnogore odstranjena. Turski poslanik na Cetinju Saad Eddin pogadja se s Malisormima, da bi odustali od bune. Govori se, da će Turska Crnogorci u jednom ili drugom obliku plaćati troškove za uzdržavanje malisorskih bjegunaca. No uzprkos svemu tomu Turska se i dalje oboružava. Izšla je već ministarska naredba o sveobćoj mobilizaciji, a to radi arnautskog ustanka, a drugo radi proturevolucije, koju da tobože spremaju pristaše bivšeg sultana Abdul Hamida.

Maročko pitanje. Maročko pitanje stupilo je u odlučan stadij. Govori se, da će se Francuzka i Njemačka sporazumiti i da će Francuzka Njemačkoj ustupiti dio svog teritorija u Gabunu, dielu Konga. Njemačka pak da će Francuzkoj pustiti slobodne ruke u maročkom pitanju. „Echo de Paris“ javlja, da se radi o ovim trim točkam: Vojnička i administrativna pogodba glede Maroka, po kojoj bi se Francuzkoj priznala hegemonija u onom dielu Maroka, koji je već zaposjela, a Španjolskoj u sjevernom dielu. Garancije za gospodarske i trgovačke interese vladavosti, koje su podpisale algejsku pogodbu. Izmjena francuzkih i njemačkih teritorija u zapadnoj Africi.

Sad se javlja, da će ovo dana biti podpisani ugovori o mirovnom sudištu između Amerike, Englezke i Francuzke.

Portugal. U Madrid je stigao jedan častnik portugalski, samo u svrhu, da upozorava novinstvo na lažne službene izvještaje portugalske o položaju i događajima. Republikanska vlada naime plieni sve brzojavke i vijesti, koje otkrivaju pravi položaj u zemlji, a koji nipošto nije po republiku ružičast.

Magjarska obstrukcija ide uvijek dalje svojim monotonim tokom. Jači izpadi su riedki.

Iz grada i okolice.

Sokolski slet u Zagrebu. Na sjednici Sokolskih župa Dalmatinskih držanoj u Splitu dne 30 srpnja o. g., za izletnike pripadajuće sokolskoj župi „Krešimir“ koji će sudjelovati ilom Hrvatskom svesokolskom sletu u Zagrebu, bila je definitivno udarena prevozna cena do Zagreba i nazad su K 18 50 za svakog člana Hrvatskoga Sokola.

Svi oni koji žele sletu sudjelovati neka se prijave u Sokolani uključivo do 7 kolovoza svaku večer od 8 do 10 sati na večer, polovišni gori rečeni iznos.

Kašnje toga dana ne će se moći nikoga primiti, jer se mora tri dana prije prijaviti željezničkoj upravi koliko će se osoba vlakom voziti.

Putovat će se posebnim i odobrim parobrodom „Daniel Erno“ Ugarsko-Hrvatskog paroplovnog društva, koji će krenuti iz Gruža dne 10 kolovoza na 2 ure po p., taknuti će Trstenik, Korčulu, Vis, Hvar, Jelsu, Split, Kaštelari, Trogir, Šibenik, Vodice, Biograd, Zadar te će odpuovati dne 10 kolovoza iz Trstenika na 5 ure po p., Korčule na 7 po p., Visa na po noći, a dne 11 iz Hvara na 1 i 1/2 jutra, Jelse na 4 i 50 časa jutra, Splita na 8 ura jutra, Kaštel Staroga na 9 ura jutra, Trogira na 9 i 1/2 uri jutra, Šibenika na 1 uru po p., Vodica na 2 ure po p., Biograda na 4 i po po p. Stiči će u Zadar na 6 uri po p., odputovat će oko 7 na večer a stignuti će dne 12 kolovoza u 4 ure u jutro u luku „Baroš“ na Sušaku, gdje će se Sokoli odmoriti i počinuti.

Pošto je Sokolima u druženju odori zabranjeno prolaziti kroz Rieku, parobrod ostat će u luci „Baroš“ te će ih prevesti na mao „Salvator“ na Rieci da se uzmognu ukrcati na vlak.

Izvanredni posebni vlak sa Dalmatinskim Sokolima krenut će sa Rieke dana 12. kolovoza u 8 i po sati jutra a stignut će u Zagreb istoga dana na 5 i po sati po p. Iz Zagreba odlazi se također posebnim vlakom dne 16 kolovoza u 8 i po sati jutra a stiže se na Rieku istoga dana na 5 sati po p. Parobrod čekat će Sokole na mlu „Salvator“ na Rieci te će ih prevesti u luku „Baroš“ na Sušaku da se kao i na dolazku odmore i počina.

Odputovat će se iz luke „Baroš“ na Sušaku u sriedu dne 16 kolovoza između 8 i 9 sati na večer, taknuti će se Zadar, Biograd, Vodice, Šibenik, Trogir, Kaštel Stari, Split, Jelsu, Hvar, Vis, Korčulu, Trstenik, Gruž. Parobrod stignut će u Zadar oko 5, a odputovat će iz Zadra oko 6 sati jutra dana 17 kolovoza. Odputovat će istoga dana iz Biograda u 7 i po sati jutra, Vodica na 9 i po jutra, Šibenik na 10 i po jutra, Trogira na 2 i 1/4 po p., Kaštel Staroga na 2 i 3/4 po p., Splita na 3 3/4 po p., Jelse na 6 i 3/4 po p., Hvara na 9 i 3/4 po p. Visa na 11 i 1/2 noći, Dne 18. kolovoza krenut će iz Korčule na 4 i 1/4 jutra, Trstenik na 6 1/4 jutra a stiči će u Gruž na 9 i 1/4 po podne.

U Zadru toliko na dolazku, koliko na povratku, sa gata na novoj obali gdje će parobrod pristati svi sokoli stupat će u povorci u Sokolanu, da pridignu odnosno doprate Zadarske Sokole.

Zasluzno priznanje. Jučer je bilo kod g. nadučitelja V. Belamarića odaslanstvo vojnika mjestne domobranske posade koji su učesivali tečaju analifabeta, da mu izrase svoju zahvalu. Gosp. Belamarić i ovom prigodom rekao je odaslanicima ono, što je više puta ponovio preko pouke a to, da nepismen vojnik vrijedi kao jedan, dok pismenit vojnik kao pet njih. Zahvalio im je na nenadanom ali ugodnom iznenadjenju te ih je obodio da svojski prionu uz dobru knjigu, jer da je dobra knjiga najbolja drugarica i prijateljica u njihovom težkom vojničkom zvanju.

Ovaj tečaj, koji je urodio veoma dobrim uspjehom jer od 58 učestnika skroz nepismenih upulito se je u čitanju i pisanju njih 54 dok od ovih pak 45 dobrim uspjehom, nadamo se, da će biti poticalom starijoj vojničkoj vlasti na daljni rad u ovom pravcu. Zasluzni gosp. pukovnik I. pl. Sauerwein pokazao je put, a sad je na drugima da ga slijede.

Ratno brodovlje u luci. Dne 28 p. mj. doplovlilo je u našu luku ratno brodovlje pod zapovjedništvom podmorovodja Antuna Hausa, Dragutina grofa Laupesa i Eugena viteza Smelara.

Podmorovodja Haus nalazi se na brodu „Eh. Franz Ferdinand“, keji ima 14500 tona i 770 momaka.

Podmorovodja D. grof Laupes zapovjeda na brodu „Erzh. Karl“, koji ima 10600 tona su 618 momaka.

Podmorovodja E. vitez Smelara ravja na „Sant Georg“ koji ima 7300 tona su 515 momaka. Ostali su brodovi „Babenberg“ zapovjeda Fr. vit. Keil su 8300 tona i 530 momaka, „Eh. Fridrik“ zapovjeda R. vit. Barry su 10600 tona i 602 momaka, „Eh. Ferdinand Maxk“ zapovjeda Napoleon L. Wawel, „Kaiser Karl VI“ zapovjeda Nikola pl. Vitturi su 6300 tona i 460 momaka, „Kais. u. Kön. Maria-Theresia“ zapovjeda Josip Rodler, su 5200 tona i 302 momaka, „Admiral Spaun“ zapovjeda Aleksander Hansa ima 3500 tona su 338 momaka, „Szigetvar“ zapovjeda V. Edl, su 2300 tona i 258 momaka, „Zenta“ zapovjeda Br. Drexl su 2300 tona i 258 momaka. Onda su torpedače visokog mora i torpedo destroyeri „Husar“, „Dinara“, „Reka“, „Velebit“, „Anaconda“, „Drache“, „Möve“, „Wal“, „Sechund“, „Kormoran“, „Schwalbe“, „Kaiman“. — Ostali su brodovi između Vodica i Žirnja. Brodovlje ostalo je do ponedjeljka i opet izišlo vanka, pak se opet povraća.

U nedjelju na večer je Šibenska Glazba po nalogu občine koncertirala na obali u počast podadmiralu Antunu Hausu sa ovim biranim programom: 1. Korčunica. 2. Suppe: „Fest“ ouvertura. 3. Doppler: Zbor i molitva iz opere „Wanda“. 4. Leňar: „Grof Luxemburg walzer“. 5. Korčunica.

× **Štedivo vodje.** Obćinska uprava u Šibeniku izdala je oglas, kojim javlja občinstvu, da će do dalnje odredbe usljed vrućine vodovod počevši od 3 kolovoza t. g. biti otvoren dnevno od 7 do 12 sati prije i 4 do 7 poslie podne. Našem građanstvu preporučujemo najtoplije, da vodu uzalud ne troši, a napose, da pipe bez potrebe ne pušta otvorene, jer usljed goleme suše i žege, koja je pripekala nalaze opreznost najveću štednju vode, tim više, što je i onako nema u preobilju, a potrošnja je na sve strane za životne i industrijalne svrhe velika.

Mjere opreznosti protiv kolere. Čim su došle vesti glede opasnosti kolere preduzete su sporazumnim postupkom naše občine i političke oblasti obsežne mjere opreznosti u Šibeniku. Mješovito povjerenstvo, koje je u tu svrhu ustrojeno djeluje permanentno već 14 dana koliko u gradu, toliko u seoskim obćinama, te provjeda očevide na licu mjesta po kućama, gostionama, kavanama, mesnicama, u štalama i stovarištima gnoja i smeća itd., izpitavajući odnose sa gledišta čistoće i opreznosti, te izdajući shodne odredbe pod prijteljom globe. Uvidjavno naše građanstvo pokorava se najpripravnije dotičnim odredbama. Osim toga poprimljene su i neke mjere opreznosti glede prodaje voća i povrća te na ribarnici, a obćina je vodenom snagom dala temeljito proćistiti kanale. Napokon treba iztaknuti, da je naša obćina dala sastaviti „krasnu uputu o koleri i načinu, kako se od nje možemo braniti“, te je taj veoma zgodni naputak dala po svojim organima u više hiljada primjeraka razuturiti u gradu i po selima. Taj naputak stoji svakomu besplatno na raspolaganju u obćinskom uredu. Sanitarne odredbe vrše se također pri dolazku parobroda i željeznica. Prema tomu učiniše javne oblasti sve što je moguće, a do obćinstva je, da se izdanih propisa drži, strogo pazi na čistoću, te se i samo čuva od crne aveti, koja nam je pred vratima.

Uredjenje kanala u Dragi. Radnje oko dovršenja kanala u Dragi-Vruljama počivaju već od zime 1910. Zalud je uredjenje tog kanala u čijoj sferi stoji zemaljska bolnica, suditi i čitav onednješji novoizgrađen predjel, požurivala naša obćina na svim nadležnim mjestima već opetovano, da se ta ranjava peta državnih investicija u Šibeniku najvećim pospješjenjem sredi. Nu koraci, koji su učinjeni kod kotarskog poglavarstva, namjestništva, pomorske vlade i ministarstva trgovine, ostadoše za čudo bez uspjeha. Ovih dana zamolila je naša obćina brzojavno našeg nar. zastupnika dra. A. Duličića, neka opet u stvari kod ministarstva intervenira, što je on u svojoj poznatoj revnosti sigurno već učinio. — Navadjalo se što mu drago u obranu sadašnjeg stanja, držimo da nikoga ne može razuvjeriti, da bi ona „kuga i kolera“, kako ga naše građanstvo naziva, opravdano onako još mogla ostati, naročito ne na vidiku kolere, koja nam je pred vratima. Očekivamo s toga, da će nadležne oblasti već

radi eventualne opasnosti, koju kanal može prouzročiti, sa najvećim pospješjenjem učiniti shodne odredbe. Gdje govore neodgodivo prešni zdravstveni razlozi, i svaki je iznimni postupak ne samo opravdan, nego i nuždan.

Jedna historična ura. Ura, koja se nalazi na tornju crkve sv. Ivana pokraj zelenog trga postoji od god. 1648. Postavio ju je ondje generalni provodit mletačke republike Leonardo Eoscolo, podomaćeni mletački plemić, prenavšvi ju iz Drniša, kog bijaše oslobodio od Turaka.

◀ **Požar u Skradinu.** U nedjelju oko podneve stigla je brzojavna viest sa strane skradinske obćine, na mjestno dobrovoljno vatrogasno društvo, da je onamo buknuo veliki požar, tražeći s m'esta pomoć. Vatrogasci svom spremnošću spemise se na odlazak te se je zapovjedništvo društva obratilo zapovjedništvu „Schwarzenberga“, da bi im on bilo pri ruci glede brzih prevoznih sredstava. Zapovjedništvo se je spremno bilo odazvalo tji molbi stavivši vatrogascima na raspoloženje jednu torpiljarku i jedan tender. Vatrogasci su se sa spravama bili već ukrcali, kada stiže drugo brzojavno obavještenje iz Skradina, kojim se odlazak obustavlja, jer da su kuće u plamenu već sasvim izgorile. Pokuštvio i magaze sa svim, što unutra bilo, podpuo pogorilo. Štete je pretrpio i g. sudac Molinari, koji tu u susjedstvu stanuje. Ukupno šteta je prilično visoka, no sve je bilo obezbjedjeno sa osiguracijama kod raznih društva.

Ovom zgodom naš zapovjedništvo vatrogasnog društva umolvava, da zahvalimo zapovjedniku „Schwarzenberga“ radi toga, što je vatrogascima stavio na raspoloženje prevozna sredstva i poručniku g. Šarčicu, koji zastupajući mjestno posadno zapovjedništvo bi vatrogascim u svemu pri ruci.

U malo mjeseci ovo je drugi slučaj požara u Skradinu, a da naši vatrogasci uza svu najbolju volju niesa mogli tamo na vrijeme prispijeti.

Neizpravne vesti o koleri. Po jednoj viesti „N. Jed.“ javile su ovih dana neke strane novine, da su dva bolestnika kod znamic kolere, prenešena u bolnicu u Šibenik. Na osnovu informacije sa nadležnog mjesta možemo izvjestiti, da je dotična glasina ama sasvim izmišljena te molimo, da se bar u ovako ozbiljnim stvarima savjetnije postupaju.

Dar „Ubožkom. Domu.“ Darovaše „Ub. Domu“, da počaste uspomenu blagopokojne Antule Rora: Petar Crnogorac i supruga iz Beča K 20; Ante Bogdanović iz Trsta K 30.

Uprava „Ub. Doma“ cijenim darovateljima najsmjernije zahvaljuje.

Neopravdane tužbe. Zapovjednici parobroda pak i putnici tuže se na mjere koje je preuzeo ovomjstni lučki ured za zaštitu grada protiv zaraze kolere, veleći, da se to samo u Šibeniku radi. Mi neuzimamo u obranu gospodina Selestina protiv ovim prigovorima, jer smo sigurni, da on to ne čini po svojoj volji. Gospoda koja se tuže neka znaju da je zdravlje najveće blago.

◀ **Odvod karbita.** „Sv. Antun veliki holanđski parobrod, iza kako je ukrcao cieti karik karbita odputovalo je nekidan za Hamburg. Pod tvornicom karbita u Crnici crka još „Boros“ društva Adrije.

Izvršujući člapani Sokola koji putuju u Zagreb, neka se provjedu u vrijeme legitimacijam, s kojom imaju pogodnost, za besplatan ulaz na sve zabave, n. pr. ples, vježbaliste, natjecanja, sokol. izložbe „Zagrebačkog Zbora“ itd. Tu pogodnost imaju samo izvršujući članovi. Za legitimaciju treba se obratiti kod brata Šime Antića najdalje do 5 o. m. Svaka legitimacija stoji 4 K.

Željeznički konduktur ljadica Malenko Paško ovo dana na stanici Perkovici izvolio je javno vikati na jednog bolestnika, koji se jedva do vlaka dovukao; zašto ti obćina Šibenska nije nosiljku poslala, kad je mogla toliko pare razispati za zadnjih izbora? Ove je bezobrazne objede taj gospodin ponovio, premda mu na to prigovarali tu prisutni Joso Bege mesar, i Spiro Golanović, zidar.

Bez komenata. **Naknadna pričuva.** Jučer je došlo u naš grad oko 400 momaka na velike vojničke vježbe, koje počivaju na 11 kolovoza.

† **Giocando Petris pl. Herrenstein** vitez reda Franje Josipa, preminuo je u 87. godini života u nedjelju rano u jutro. Bio je bilježnik u našem gradu, te se izicao:vrinama, koje rese dobra i čestita čovjeka. Jučer mu je bio ganuljivi sproved, kojemu učestvovalahu sve mjestne vlasti i druge odlične ličnosti.

izitičemo kao zanimivost, da je njegova bilježnička kancelarija dosegla preko 70000 brojeva (spisa).

Na adresu šibenskih klevetnika. U br. 3 od 28 srpnja t. g. „Naprednjak“ u članku

„Medaljun“ spominje se ime Don Piero, koji bi se zlo služio god. 1903 u Betini sa izpovjednom tajnom Luke B., a isti da nalazi danas u Vrpolju.

Želim, da taj „Naprednjak“ iznese prezime, ako se odnosi na moju osobu, pa da mi saspen laž u bezdušno grlo. Čeka ga na mezevu, Vrpoljac, 31. srpnja 1911. Don Petar Melada, župnik u Vrpolju.

Položio izpit. Iz Zagreba nam javljaju, da je na tamošnjoj univerzi g. Tomo Jurin položio prvi državni izpit s *odličnim* uspjehom. Mladom pravašu čestitamo.

Novi narodni biljeg za hrvatske škole. Skorih dana izaci će izpod tiska novi narodni biljeg po 2 filira, kojega je dao izraditi po slikaru Benkoviću klub „Čirilo-Metodskih zidara“ u korist hrvatskih škola u Slavoniji, Istri, Međunarju, Bosni i Hercegovini, Rieči itd. Narodni biljeg je vanredno liepo izradio „Dionička tiskara“ u Zagrebu, te je I. serija složena od šest vrsti krajolika naših gradova. U prvom redu dakako Zagreb, onda Dubrovnik, Opatija, Zadar, stari grad Cetin i Zrinjski grad u Čakovcu, te će taj biljeg biti upravo ukras za razglednice, listove, vjenčane karte, čestitke, račune i u svim inim zgodama potreban za obilježje hrvatskoga rodoljublja. Dužnost je svakoga Hrvata i Hrvatice, da kupuje i naručuje narodni biljeg po 2 filira u korist hrvatskih škola u svim ugroženim krajevima. Molimo sve preprodavaoce neka naruče odmah kod kluba Čirilo-Metodskih zidara u Zagrebu novi narodni biljeg, a klub će odmah razaslati uz gotov novac ili pouzecom. Preprodavaoci imaju 10% od narodnoga biljega, a pošto je sav čisti prihod u korist hrvatskih škola, nadamo se, da će ga naručiti sve trafike i papirnice, svako poduzeće hrvatsko, pisarne i trgovine diljem hrv. zemalja. Hrvatsko občinstvo umoljavamo, da ga traži u svim trafikama i upotrebljuje kod svake zgode. Napried za hrvatske škole!

Naš doručak! Kad tko putuje u susjedne zemlje i vidi, kako se ondje mnogo pije kava za doručak, namiče mu se samo od sebe pitanje: zašto se je ondje tako znatno razširio užitak kave, kod nas opet tako slabo?

Odgovor na to pitanje, da imamo dobra i jeftina vina, nije uvijek opravdan, jer mnoge i mnoge siromašne porodice nemaju ga u tolikoj mjeri, e bi ga mogle piti dnevno po volji.

Naš način hrane iziskuje dobro, jeftino i zdravo piće, jer glavna hrana našega naroda sastoji iz riba. — No riba, kako je poznato, pruzročuje veliku žedj. — U mnogim krajevima bit će dakako i dobre vode, ali i nje nema svagdje.

No mnogima ne će biti poznato, da se i za malen novac može podati vrlo ugodan, kavi sličan okus, bez da joj se doda znate, dakle prave kave.

Tako primjerice kod vojništva već od mnogo godina unatrag dobiva momčad za doručak jedan napitak, koji se ne pripravlja od znate kave, nego samo od Frankovog „Enrila“, vode i šećera. — Momčad vrlo rado pije ovaj napitak, jedući uz to svoj hranjivi vojnički kruh. — Pošto pak ovaj napitak, vanredno gasi žedj, to momčad, pijući ga u jutro, preko dan slabo žedja. — To je također jer za naš narod vrlo važno. — Za to želimo tim redcima podbiti u njem interes za priredjivanje i užitak „Enrilo“ kave.

Od jednog zamotka „Enrila“ za 12 para može se pripraviti 7 litara ovog napitka. Ukus mu je ugodne gorčine, a tko želi, može ga i osladiti, pridodavši mu na 1 litru od prilike 2 dg. šećera.

Kad bi se ovaj jeftin i tečan napitak kod nas uveo i naš ga narod u jutro pio, jedući uz to polentu, imao bi odmah korist, da duže vremena ne bi žedjao i tim barem prije podne uzdržao se od užitka vina. — To bi bilo kao sa zdravstvenog, tako i sa gospodarskog gledišta od osobite važnosti.

Svakako nije nužno, da se celo vino — naš glavni prihod — pretvori u novac, naprotiv, možemo ga i nadalje umjerenno piti. — Ali ipak, kad bi se priučili na ovaj jeftin „Enrilov“ napitak, mogli bismo koju stotinu litara vina uštediti i prodati. — Tim pak ubranim novcem nabaviti svojoj porodici drugu važnu hranu.

Svaki će trgovac sigurno rado držati na svom skladištu Frankovu: „Enrilo“ kavu, pa je u istinu za željeti, da si ista pribavi što više prijatelja.

Državni savjetnik Bidder, profesor na ženskoj klinici zavoda za porode Nj. V. kraljice Marije u Petrogradu, obavješuje: naravna Franjo-Josip gorka voda, to je pouzdano i blago sredstvo za probavu, koje se može i dulje vremena rabiti s uspjehom. — Kupuje se u ljekarnama i drogerijam.

Pokrajinske viesti.

Redjenje. U nedjelju presv. nadbiskup Pališić redio je u Zadru za svećenike sljedeće franjeve: fra Antona Gančevića iz Kaštele, fra Krstu Bulata iz Sućurja, fra Gabru Cvitanovića iz Makarske, i fra Jozu Olujčica sa Opanaka. Mladim levitima od srca želimo: na mnogaj!

Priručnik občinskog pravilnika od e. k. kotarskog poglavara Simonella; Čitamo, da će do malo vremena e. k. poglavar u Makarskoj Simonelli izdati knjigu pod gornjim naslovom. Poznaajući kakovih je nepodobština pri zadnjim izborima bilo znatiteljno smo kako će to opravdati u svom priručniku. Znatiteljno smo, da li će u svojoj knjizi tiskati i razloge na koje se je oslonio pri rješavanju utoka za občinske izbore sa strane pravaša u Makarskoj.

Viditi ćemo, da li se u toj knjizi nalazi, da jedan te isti zakon može se prema svaki stranci na svoj način tumačiti.

Nedostojni napadaji. Makarska 30. srpnja. Od neko doba stovarišta utvoro-demokratska ne će da pušte u miru čestite i poštene činovnike koji nisu njihova stafaža pak eto u svaki broj njihovog kojeg libela da nepošteno i neuljudno psuju, tuže i ocrnjavaju. Nazad dana su pisali proti čestitomu inženjiru Josoviću, sad opet proti poštenom i nepristranom i uzor upravitelju ovdješnjeg suda Gelineu. Češće pak udaraju na poznatog i čestitog kancelistu Dujmovića i Bumerčevića koji su uzor činovnici. Svaki oni koji ne puše u njihov rog i koji kao pošten čovjek ne može da begena njihovu gadnu radu, taj nije čovjek na svom mjestu, a dočim ako je i najgora ništica i najtvrdog crnog obraza čim je njihov onda je značaj i rodoljub. — Ne bi se upuštali sa nedostojnim u polemiku radi ovih napadaja, jer mnogo visoko stoji poštenje gore pomenute gospode napram protivnicima koji nisu kadri da im se niti blizu približe ni takme, u pogledu svega, ali radi šire javnosti pišemo ove redke jer je to *široj javnosti zanimljivo*.

Više puta smo im poručili pak još jednom za vazda, da ako počemo rešetati njihove junake, da će biti vražje trke. Svim ovim dopisim diktra stari čelo Ivo sa svojim malim „kifličem“ uz asistenciju poznatog Miče, nu bolje bi bilo da stari Ivo sa suda podje, i mirovinu zatraži pak će sve biti mirno i liepo, jer drugičje, mi ćemo ga puštati u miru.

† Mate Barać. Dne 28. srpnja preminuo je u Splitu Mato Barać, otac pozn. Josipa Baraća. Obitelji naša saučestća, a pokojniku bila laka hrvatska zemljica.

Neharna patrio! — Pišu nam iz Trogira: Na dnevnom redu kod nas sastanci, dogovori, pogadjanja i sklapanja saveza, a za što? Ta, za občinske izbore! Naprednjaci hoće po što, po to u občinu Sve sile upiru proti načelniku Madirazi i hoće ga vanka, pa vanka, a tako i sve one, koji su im na putu. „Nema ti *konta*, govore, ovoga puta moraju *kaparale senza* i *scherzi* dobiti će oni sebi *manjarolu!* Pa su nekako, kako su vidi, posve sigurni i već odredjuju što će sve i kako će biti. Dogovorili su se složno, koje će *konšiljere* i *ašešure*, a ima ti ih — brajo moj! — Što zijaju za tim katrigam više nego svrački za zalogajem. Svu makinaciju vodi Trilama pod inspiracijama vječnog doktoranda Košćine, koji je prepun izkustva u tim poslima administrativne naravi! On dogovorno sa već raztribudnim budućim načelnikom drom Žitom sazivlje skupštine u „Berislaviću“, koji je napokon dobio demokratsku tabličicu. Tu se sve pretresa o budućem preporodjenju i procvatu trogirske občine. Bude ih tu i grubih i ljepih; čuje se svakojakih, ali mnogi slegnu ramenima i trpe te demagoge, koji se nameću svojim dostojanstvenim i premudrim mislima. A za što ih trpe! Eto jer su *študjanti!* Nu nije ih ovih dana — kako čujemo — htio više trptiti odrješiti

i sviestni član, pa odkresao u brk vječnom študjentu, kad je prezirno govorio o popovima, koji da su ovaki i onaki, te *in fine* lopovi. Jdnik! A da ne bilo *šemenarija*, gdje je baš on *gratis et amoris* t. j. muke popovskoga za osam godina jesu bili imao onakove obraze? Bla bi se u tom časi bana dogodila, ali dr. Žže, kao pomirbeni genij kumio i molio, te tako prošlo je bez gorih posljedica i neprijatelj popova izčeznuo iz skupštine ljut i mrk. Svada, kuda se okreneš čuješ, da načelnika Madirazza gone, a on im tužan uvijek do sada popuštao, vjerovao, ruke im stiskao osobito pak za vrijeme izbora za car. vieče. A sada? Govore, da se je uvjerio o njihovoj fancuriji, te njihovo ocrnjavanje, klevetanje i ocrnjivanje proti njemu i družini na občini, da je jače od poživovnosti i rada, što ga je on bez interesa ulagao u trogirsku občinu, gdje oni samo vide zlobicu i jasle. Kasno je, kasno! S toga biva ipak opravdana njegova rieč, koju je jednom zgodom pred koji dan onako potišten rekao: *Neharna patrio!*

Oružnik Granić. Proti ovomu oružniku vodi se iztraga po Otoku i Ridi radi njegova pristrana ponašanja za vrijeme posljednjih izbora kako je javno govorio proti popim i fratrim proti občinskoj upravi — ostalim mnogim stvarim — Iztraga se vodi, nu izgleda, da će se začasuriti pitanje i oprati Granića.

Pita se, zna li starešinstvo kako je jednog dana kroz izbore na Bilom Brigu oružnik Granić dopuštao pristasa demokratske stranke slobodno da viču „živio“, a pravaškim pristasa istodobno zabranjivao; kako je jednoga nemilo udario a znali starešinstvo, da je oružnik Graniću u toj prigodi *dva puta bila puška oteta* i malo je ostalo da nije došlo do ubojstva?

Krčmarenje u polju. Ove godine za krčmarenje u polju sinjskom dobio je dozvolu demokratska perjanica Maho Jadrijević — koji se na vas glas hvali da je on to dobio i bez občine, dapače da se poglavar Rocco nije udostojao niti občinu prema starom običaju za izvj.štaj upitati — To se lahko može vjerovati, jer se je poglavar Rocco skroz puštao u ruke Tripalo-demokratske — najveće mu je zadovoljstvo povoljiti Tripalim i Stojancim na Diemu. Čudnovato da su ga mogli Stojanci uhvatiti u svoju mrežu — ta, zbog Stojanaca progoni i oružničkog poštovodu na Diemu, dapače nada proti Stojancim progovoriti!

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik i izdavalatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Vrućina i žedja

Ustajalište i urvan
postane svaki, koji si u vrućim danima gasi žedju sa vinom ili pivom.

Veselje za rad i jakost
očuva si pak svaki, tko popije za ugašenje žedje čašu ohladjene kave „ENRILO“.

Ovaj „Enrilo“ zavrijetak se pripravlja na posve jednostavni način. Uzmi u 1 litru vode 2 pune žličice (10 grama) „Frankovoga“ kavinog nadomjestka „ENRILO“, pusti to 5 časa dobro kuhati; kod 1. vrijetanja 1 put izmješaj, pusti zatim 3 časa, da se **staloži**, odlij zavrijetak, pridometni nešto sladora, te pusti, da se sve to ohladi.

1 litra te ukusne kave „ENRILO“ stoji sa sladorom zajedno samo

2-3 p.
Ako se sa mliekom

gorka pije, jest kava „ENRILO“ (6 grama na 1/4 litre vode) izvrsan zajutrak, a također i večera.

Ova kava „ENRILO“ proizvadjaa se jedino u tvornici HENRIKA FRANCKA SINOVU U ZAGREBU, a dobiva se u svakoj trgovini špecerajske robe.

Tiskanice

za občine i župske uredbe — dobivaju se — uz vrlo nisku cijen — u Hrvatskoj Tiskari — Šibenik

Javna zahvala.
U teškoj žalosti, koja nas je snašla preranim gubitkom mile supruge i majke
Marije Marović
rodj. Milković

izrazi saučestća sa strane rodbine, svoje, prijatelja i znanaca bili su utjehom našoj boli. Nemoguće nam je, da posebice zahvalimo svim onim veledušnim osobam, koje su se svojski trsile, da nas u našoj golemoj nesreći utješe i tuga nam umanje. Svesrdna štoga hvala prečastnom Don Herkulanu Lugeru, te onima, koji se potrudili, da sa parobroda u Splitu izprate mrtve ostanke naše pokojnice do župske crkve sv. Petra na Lučcu. Vječna harnost svima bez razlike: vlastima vojničkim i građanskim, društvima i korporacijam, plemenitim gospodjam, gospodi činovnicima, varošanim, a osobito mnogobrojnim tečajima župe Sinja i odlaslanstvom drugih okolnih sela, koji izkazuje zadnju počast nezaboravnoj našoj pokojnici, sudjelujući sprovodu u Sinju, te preteći njene ostanke do zadnjeg počinka. Iskrena zahvala prijateljima iz Vrlike i Mravinca, a naoseb onim iz Sinja, koji ne žaleći truda pohriše nam u susret u Split i Diemo, kao i onima, koji iz Splita dođuše naročito u Sinj, da prisustvuju pogrebu. Vruće blagodarimo i onima, koji uvećšaše sprovod šiljanjem viencu, duplira, izvješćenjem sagova; počastije uspomenu pokojnice nadgrobnim pjesmam i pismenim sastavcima; brzojavno, pismeno ili usmeno izričite nam žalovanje, te onima, koji mjesto viencu dopripiše u dobrotvorne rodoljubne svrhe.

Srdačna hvala starešinstvu Franjevačkog samostana u Sinju za vanredni nakit nadgrobnog odra u crkvi, kao i svećenim, koji na upokoj duše pokojnice čitahu svete mise, te u velikom broju prisustvovahu sprovodu.

Svima još jednom naša vruća hvala i harnost do groba.

SINJ, dne 28. srpnja 1911.
Dr. Ivan Marović, suprug
Velimir Marović, sin
Milena, Ema i Elena, kćeri

Javna zahvala.
Podpisani izrazuju svoju osjećanu harnost svoj onoj štovanoj gospođi Šibenika i okolice, koji prigodom nenadoknadnog gubitka njihove častne sestre, odnosno ujne
Majke Klare Franceske Tommaseo

htjedose joj počast izkazati te se na koji mu drago način pridružiše žalosti podjz sanih, bilo to preteći mile ostanke do grobišta, bilo ođaslijući duplire, prinose u dobrotvorne svrhe, pisma ili brzojave ili pak uvršćujući u novine viesti.

Uglednoj občini, koja je darovala prigodno odaslanstvo sudjelujući, g. kotarskom poglavaru, g. predsjedniku suda, gospođi predstavnicima ostalih ureda i svim korporacijama i društvima građskim, koji svojim sudjelovanjem učinise svečanijim zadnje počasti pokojnici, budi naša vječita harnost.

ZADAR, 29. srpnja 1911.
SPIRIDIONE ARTALE za se, za brata Matu te za sinove i sinovce.

Grubišić & Comp.
u Šibeniku

Odpravnništvo i stovarište za umjetno gnojivo

CALCIUMCIANAMID-A

(Società anonima per la utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia).

Upute i razjašnjenja o uporabi na zahtjev badava i franco.

Uspješno je oglašivati u „Hrvatsoj Rieči“!!!

GRIMANI ARTUR i drug PAPIRNICARNA Gramofonske ploče po 60 kelera komad.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA V. JEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMAJU NAJKULANTNIJE. IZPLATEINA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTRET-NICE, ZALOŽNICE, SREČKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-ZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

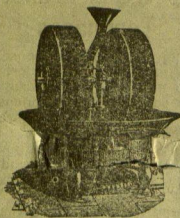
Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, cijena knjizi broširano K 5—, a uvezano K 6—, nabavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjižarama.

VELIKA ZLATARIJA Gi. PLANČIĆ

Vis - STARIGRAD - Velika

Bogato snabdjevna podružnica
ŠIBENIK.

ULJARSKE STROJEVE KAO I PODPUNE
UREDJAJE U SVAKOJ IZRADBI, NAJFI-
NIJA IZVJEŠĆA, VINSKE PREŠE, SVE
VRSTI MOTORA, MLINOVA I GOSPO-
DARSKIH STROJEVA.

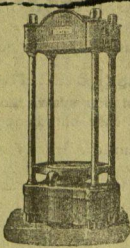
RAZAŠILJE

EMANUEL I OSKAR KRAUS

:: TRST, VIA S. NICOLO Br. 2. ::

ERZOJAVI: CARAUS, TRST — TELEFON Br. 2066.

Posjećivanja po našim inžinirima, proračuni i nacrti badava.

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA) -

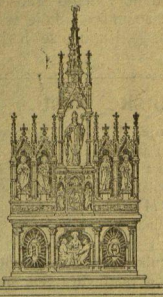
Tvornica je uređena sa svim potrebnim strojevima
Izrađuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama.
Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste.
Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošaoci ne će
imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe,
se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

INSAM & PRIMOTH

St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Šiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonice
križni putevi, razpela, jaslice itd.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.
Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa
škrinjom, ne plaća naručitelj.

Ljekarnik

A. Thierry-a Balsam

Samo pravi sa zaštićenim znakom zelenom opaticom. Zak. zaštićeno.

Svako krivotvorenje, oponašanje pre-
prodaja drugih balsama sa sličnim li-
čnim znakom ili se sudbena propo-
no i najstare katopso. Od nepogre-
šiv i jekovitas, najpela u bolesima
dneših organa, kašlja, bljuvanja, pro-
nuk-ost, katar u grlu, bolovima prsu
pucim bolestima, osobito u intencij,
bolovima želudca, upali žigera i si-
stema, nuanjanje trka, dnoji prvaci,
zatvora zubobolji i bolesima deteta,
trpanji u općim krasa i t. u.
12.2.11.01.11. i cija spoc. lista K 9 60

Allein echter Balsam
wie der Schiedsrichter bescheidet.
A. Thierry in Pregrad
bei Kaindorf-Sasserriden.

LEKARNIKA
A. THIERRY-a
samo prava
STOLISNA
MAST.

pouzdan i siguran uspjeh kod rana, prišteva, ozleđa, otetlina,
odstranjenje iz tijela sve sitane travi, te većinom posjeduje bolne
operacije. Leci ima kako stare rane itd. 2 kutije stoje K 3-60

Glavni izvoz:
Ljekarna k Angliju čuvaru Adolfa Thierry-a
u Pregradi, Hrvatska.

Dobiva se skoro u svim ljekarnama. Na veliko u svim medicinskim i
drogarijskim trgovinama.

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optič-
kih predmeta i kineskih srebrarija
žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izrada sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.

Svake vrste rezbarije u kojoj mu drago
kovini.

Bogati ilustrovani ošnik. Tvorničke stalne cijene.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Važno za roditelje.

„Djački Dom“ u Zadru prima učenike
srednjih škola na stan i obiskru za mjesec h
K 70— unapried. Ujedno podučava se učenike
u svim gimnazijalnim predmetima, te njemačkom,
francuzkom, talijanskom i englezkom jeziku uz
vrlo povoljne uslove.

Pravila besplatno na raspoloženje.
Prijave se primaju samo do 1. kolovoza,
a posle toga ako u zavodu bude mjesta.
Ravnateljstvo.

Častim se javiti p. n. občinstvu, da sam
otvorio podpuno preuredjenu gostionu

Ajmo u Jove

nalazeću se u sredini obale, odakle je strancima
na svake odlazke parobroda najgodnije.
Kuhinja je domaća. Topla i hladna jela
uvijek. Vina domaća najbolja: crno, žuto i opol.
Pivo izvrstno Puntigam. Cijene veoma umjerene.
Poslužba točna.

Preporučujem se občinstvu i strancima
jamčec za sve rečeno
s poštovanjem
MARKIOL JURAS.

PITOME ZEČEVE

(Kuniće) do 30 funti težki, mladi po K 1-50.
za razplod od K 6 pa na više razaslije
SCHWAB, WIEN, Wimmergasse 1.
Cjenike badava.

Kronendorferova

alkalička naravna
kiselica.

Dobiva se u drogerijij V. VUČIĆA, Šibenik

Odprema putnika

na sve strane svijeta

narodito na programu

Hamburg - Newyork

Hamburg - Philadelphia

Hamburg - Argentina

Hamburg - Brazilija

Hamburg - Kanada

Hamburg - Engleska

Hamburg - Francuska

Zahavna pomorska putovanja.

Putovanja oko svijeta, vanje na tloku, u Indiju,
Indiju, u Južnu Ameriku, te vožnje po sredozemnom
moru. Putovanje na Sver do Drontheima, na
otok Island, na sjeverni leg i Spitzberg.

Vožnje po Nilu.

Upute na malim i dalek bezplatno.

Hamburg - Amerika Linie,

odlo do putnika, Hamburg.

Zastupstvo u Trstu: Hamburg-Amerika Linie, Gene-
ralna agentura za Primorje, Via Porporela 1.

Za bolestne na želudcu!

Svima, koji prehladom ili prenatrpanjem želudca, užitkom slabe, neprobavljive, prehladne
ili protople hrane, te neumjereniču dobiju želudacni katar, grčeve, bolove, težku probavu i
sluz, preporučamo dobar domaći izkušani lek:

„Hubert Ullrich'scher Kräuterwein!“

Ovo biljevito vino je sok dobrih i zdravih biljka, preparirano sa izvrstnim vinom, te
jača i oživljuje probavni sastav, odstranjuje neprobavu, a pomaže pravljenje zdrave krvi. Upo-
rabom ovoga vina u zgodno doba odstranjuje se želudacne bolesti u zametu. Simptoni kao:
glavobolja, štucaevica, ljatina, nadutost, sluz, bljuvanje, što prate kronične želudacne bolesti,
nakon nekoliko dana liječenja nestaju.

ZATVOR i njegove zle posljedice: smalaksanje, kolika, kucavica srca, bezasnica,
kao što i zgusnuće krvi u džlgaricama, hemoroidi, često se izliče brzo sa DR. ULLRICHOVIM
biljevnim vinom. Isto tako i suho bilje lice, slabokrvnost, oslabljenje, koji su posljedica
zle probave, slabe krvi i neuradnosti u džigerici. Pomaže kod slabog apetita, nerovne uzbuđe-
nosti, nerazpoloženja, glavobolje i bezasnice.

Biljevito vino podaje oslabljenu tijelu novu snagu.
Biljevito vino podize apetit, pomaže probavu i hranivost, kao što i promjenu ži-
votnog štofa. — Uskorauje pravljenje krvi, umiruje žilve i podize veselje za život. Dokazuju
mnoga priznanja i zahvalna pisma.

Hubert Ullrich'scher Kräuterwein može se dobiti u bocama po K 3— i K 4— u lje-
karnama Šibenika, Skradina, Zadra, Drišta, Tiesna, Biograda na moru, Benkovca Knina, Vrlike, Sinja,
Kaštelstarog, Špijeta, te u cijeloj Austro-Ugarskoj.

„Krauterwein“ po originalnoj cjeni na sva mjesta Austro-Ugarske.

Čuvajte se patvorenja!

Zahtjevatje izričito:

„Hubert Ullrich'scher Kräuterwein“

Moje biljevito vino nije nikakva tajna: Njegova sastojka jest: Malaga 450. Vinska žesta 100. Glicerol 100. Crveno
vino 240. Sok od jagoda 150. Sok od trešanja 320. Kana 30. Koromati, anis, belenoko, američkanski, cedransto i kalmaroko
korjenje po 10, pomiješano sve skupa.